

IT'S HARD TO BE A JEW

TORAH

17 וַיְהִי בְשַׁלַּח פְּרַעֲהַ אֶת־הָעָם וְלֹא־נָתַם אֱלֹקִים
דֶּרֶךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים כִּי קָרוֹב הוּא כִּי אָמַר אֱלֹקִים
פְּנֵי־נִתְּחָם הָעָם בְּרֵאתָם מִלְחָמָה וּשְׁבוּ מִצְרַיִמָּה:
18 וַיֹּסֵב אֱלֹקִים אֶת־הָעָם דֶּרֶךְ הַמִּדְבָּר יַם־סוּף
וַחֲמָשִׁים עָלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: 19 וַיִּקַּח
מֹשֶׁה אֶת־עֲצָמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ כִּי הִשְׁבַּע הַשָּׁבִיעַ
אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר פֶּקֶד פֶּקֶד אֱלֹקִים אֶתְכֶם
וְהַעֲלִיתֶם אֶת־עֲצָמוֹתַי מִזֶּה אִתְּכֶם: 20 וַיִּסְעוּ מִסֹּפֶת
וַיַּחֲנוּ בְּאֶתְרָם בְּקִצְעָה הַמִּדְבָּר: 21 וְד' הַלֵּל לְפָנֵיהֶם
יוֹמָם בְּעַמּוּד עָנָן לְנַחֲתָם הַדֶּרֶךְ וּלְלֵילָה בְּעַמּוּד אֵשׁ
לְהָאִיר לָהֶם לְלַבֵּת יוֹמָם וּלְלֵילָה: 22 לֹא־יִמָּישׁ עַמּוּד
הָעָנָן יוֹמָם וְעַמּוּד הָאֵשׁ לְלֵילָה לְפָנֵי הָעָם: פ [פרק
יד] 1 וַיְדַבֵּר ד' אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: 2 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וַיֵּשְׁבוּ וַיַּחֲנוּ לְפָנַי פִּי הַחִירָת בֵּין מִגְדֹּל וּבֵין
הַיָּם לְפָנַי בְּעַל צֹפֶן נִכְחוּ תַחֲנוּ עַל־הַיָּם: 3 וְאָמַר
פְּרַעֲהַ לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל נִבְכִים הֵם בְּאֶרֶץ סֹנֵר עָלֵיהֶם
הַמִּדְבָּר: 4 וַחֲזַקְתִּי אֶת־לֵב־פְּרַעֲהַ וַרְדֵּף אַחֲרֵיהֶם
וְאֶכְבְּדָהּ בַּפְּרַעֲהַ וּבְכָל־חִילוֹ וַיִּדְעוּ מִצְרַיִם כִּי־אֲנִי ד'
וַיַּעֲשׂוּ־בֵן:

RASHI

(17) כִּי קָרוֹב הוּא. וְנוֹחַ
לְשׁוֹב בְּאוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ
לְמִצְרַיִם. וְיָמָּה אִם
כְּשֶׁהֲקִיפִם דֶּרֶךְ מַעְקָם
אָמְרוּ "נִתְּנָה רֹאשׁ וְנִשׁוּבָה
מִצְרַיִמָּה" (במדבר ד), אִם
הוֹלִיכֶם בְּפִשׁוּטָה עַל אַחַת
כְּפָּמָה וְכִפְּמָה (מכילתא): פֶּן
יִנָּחֵם. יַחֲשׁבוּ מִחֲשֶׁבֶתָהּ עַל
שְׂנֵי־צָאוּ וַיִּתְּנוּ לֵב לְשׁוֹב:
(18) וַיֹּסֵב. הֵסֵבִם מִן
הַדֶּרֶךְ הַפְּשׁוּטָה לְדֶרֶךְ
הָעֲקוּמָה: וַחֲמָשִׁים. אֵין
חֲמוּשִׁים אֶלָּא מְזִינִים
(מכילתא), דָּבָר אַחֵר,
"חֲמָשִׁים", אֶחָד מִחֲמָשָׁה
יָצְאוּ וְאַרְבָּעָה חָלְקִים מֵתוֹ
בְּשַׁלְשֵׁת יָמֵי אֶפְלָה
(מכילתא;תנחומא א):

פרק יד

(2) וַיֵּשְׁבוּ. לְאַחֲזֵרֵיהֶם.
לְצַד מִצְרַיִם הָיוּ מְקַרְבִּין
כָּל יוֹם הַשְּׁלִישִׁי, כְּדִי
לְהִטְעוֹת אֶת פְּרַעֲהַ
שֶׁיֹּאמַר תּוֹעִים הֵם בְּדֶרֶךְ,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר "וְאָמַר פְּרַעֲהַ
לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְגוֹמֵר" (לקמן
פסוק ג): וַיַּחֲנוּ לְפָנַי פִּי
הַחִירָת. הוּא פִּיתוּם,
וְעַכְשָׁו נִקְרָא פִּי הַחִירָת
עַל שֵׁם שֶׁנַּעֲשׂוּ שֵׁם בְּנֵי
חוּרִין (מכילתא).

RASHI

5) וַיַּגֵּד לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם. אִיקָטוּרִין שְׁלַח עִמָּהֶם (שם),
וְכִינּוּן שֶׁהִגִּיעוּ לְשִׁלְשֵׁת יָמִים שֶׁקָּבְעוּ לִילָד וְלָשׁוּב וְרָאוּ
שֶׁאֵינָן חוֹזְרִים לְמִצְרַיִם, בָּאוּ וְהִגִּידוּ לְפָרְעָה בַּיּוֹם
הַרְבִּיעִי. וּבְחֲמִישִׁי וּבְשֵׁשִׁי רָדְפוּ אַחֲרֵיהֶם. וְלֵיל שְׁבִיעִי
יָרְדוּ לָיִם. בְּשַׁחֲרִית אָמְרוּ שִׁירָה, וְהוּא יוֹם שְׁבִיעִי שֶׁל
פָּסַח (סדר עולם רבה פ"ה). לְכָךְ אָנוּ קוֹרִין הַשִּׁירָה
בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי (מגילה לא ע"א): וַיִּהְיֶה. נִהְפָּךְ מִמָּה
שֶׁהָיָה, שֶׁהָיָה אָמַר לָהֶם "קוֹמוּ צֵאוּ מִתּוֹךְ עַמִּי" (לעיל
יב:לא), וְנִהְפָּךְ לֵב עֲבָדָיו, שֶׁהָיָה לְשַׁעֲבֵר הָיוּ אוֹמְרִים
לוֹ "עַד מָתַי יִהְיֶה זֶה לָנוּ לְמוֹקֵשׁ" (לעיל יז): וְעַכְשָׁיו
נִהְפְּכוּ לְרֹדוֹף אַחֲרֵיהֶם בְּשָׁבִיל מְמוֹנָם שֶׁהִשְׁאִילוּם
(מכילתא): מַעֲבִדְנוּ. מַעֲבֹד אוֹתָנוּ: (ו) וַיֹּאסֶר אֶת רֶכֶבּוֹ.
הוּא בְּעַצְמוֹ (מכילתא): וְאֵת עַמּוֹ לָקַח עִמּוֹ. מְשַׁכֵּם
בְּדָבָרִים. לָקִינוּ וְנָטְלוּ מְמוֹנֵנוּ וְשִׁלְחָנוּם. בּוֹאוּ עִמִּי וְאֲנִי
לֹא אֶתְנַהֵג עִמָּכֶם כְּשָׂאֵר מְלָכִים. דָּרָךְ שָׂאֵר מְלָכִים
עֲבָדָיו קוֹדְמִין לוֹ בְּמִלְחָמָה, וְאֲנִי אֶקְדִּים לְפָנֶיכֶם,
שֶׁנֶּאֱמַר "וּפָרְעָה הַקָּרִיב" (לקמן פסוק י), הַקָּרִיב עִצְמוֹ
וּמִהָר לְפָנֶי חִילוֹתָיו. דָּרָךְ שָׂאֵר מְלָכִים לְטוֹל בְּזָה
בְּרֵאשׁ כְּמוֹ שֶׁיִּבְחַר. אֲנִי אֲשׁוּהָ עִמָּכֶם בְּחֻלְקָה, שֶׁנֶּאֱמַר
"אַחֲלֶק שְׁלָל" (לקמן טו:ט): (8) בְּיַד רָמָה. בְּגִבּוֹרָה
גְּבוּהָה וּמְפָרְסָמַת (שם):

TORAH

5 וַיַּגֵּד לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם כִּי
בָרַח הָעָם וַיִּהְיֶה לֵב
פָּרְעָה וַעֲבָדָיו אֶל-הָעָם
וַיֹּאמְרוּ מַה-זֹּאת עָשִׂינוּ
כִּי-שִׁלַּחְנוּ אֶת-יִשְׂרָאֵל
מֵעֲבָדֵינוּ: 6 וַיֹּאסֶר אֶת-רֶכֶבוֹ
וְאֶת-עַמּוֹ לָקַח עִמּוֹ: 7 וַיִּקַּח
שֵׁשׁ-מֵאוֹת רֶכֶב בָּחֹר וְכָל
רֶכֶב מִצְרַיִם וְשָׁלֹשׁ
עַל-בָּלוֹ: 8 וַיַּחֲזֵק יְהוָה
אֶת-לֵב פָּרְעָה מֶלֶךְ מִצְרַיִם
וַיִּרְדֹּף אַחֲרָיו בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יִצְאִים בְּיַד
רָמָה:

Exodus 13: 17. And it came to pass, when Pharaoh had let the people go, that God led them not through the way of the land of the Philistines, although that was near; for God said, Lest perhaps the people repent when they see war, and they return to Egypt; 18. But God led the people around, through the way of the wilderness of the Red Sea; and the people of Israel went up armed out of the land of Egypt. 19. And Moses took the bones of Joseph with him; for he had solemnly sworn the people of Israel, saying, God will surely visit you; and you shall carry up my bones from here with you. 20. And they took their journey from Succoth, and encamped in Etham, in the edge of the wilderness. 21. And the Lord went before them by day in a pillar of a cloud, to lead them the way; and by night in a pillar of fire, to give them light; to go by day and night; 22. He took not away the pillar of the cloud by day, nor the pillar of fire by night, from before the people. **Exodus 14:** 1. And the Lord spoke to Moses, saying, 2. Speak to the people of Israel, that they turn and encamp before Pihahiroth, between Migdol and the sea, opposite Baal-Zephon; before it shall you encamp by the sea. 3. For Pharaoh will say of the people of Israel, They are entangled in the land, the wilderness has closed them in. 4. And I will harden Pharaoh's heart, that he shall follow after them; and I will be honored over Pharaoh, and over all his army, that the Egyptians may know that I am the Lord. And they did so. 5. And it was told the king of Egypt that the people fled; and the heart of Pharaoh and of his servants was turned against the people, and they said, Why have we done this, that we have let Israel go from serving us? 6. And he made ready his chariot, and took his people with him; 7. And he took six hundred chosen chariots, and all the chariots of Egypt, and captains over every one of them. 8. And the Lord hardened the heart of Pharaoh king of Egypt, and he pursued after the people of Israel; and the people of Israel went out with a high hand.